

5 Opettajan ohjeet suullisen kielitaidon arvioinnin tueksi (B2- ja B3-oppimäärät)

Suullisen kielitaidon arvioinnissa käytetään [kehittyvän kielitaidon tasojen kuvausasteikkoa \(Liite 2\)](#).

- Asteikossa suullinen tuottaminen käsittää vuorovaikutustaidot. Suullista tuottamista kuvataan myös laajan tekstikäsitteen mukaisesti *tekstien tuottamistaitona*.
- Joissain kohdissa tekstien tuottamistaidot on eritelty *puheeksi ja kirjoittamiseksi*.

Opettaja antaa arvion tavoitetaidotason mukaisesta osaamisesta

Arvio suullisesta osaamisesta annetaan taitotasona. Arviointi suoritetaan peilaten suoritusta sen moduulin mukaisen opintojakson tavoitteisiin ja sisältöihin, jonka opintojen yhteydessä todistus suullisesta kielitaidosta annetaan. Opettajan ei tarvitse arvioida kyseisen opintojakson tavoitetasoa korkeampaa osaamista.

Arvioinnin tukena voidaan käyttää tarkoitusta varten tavoitetaivotasolle laadittuja [suullisen kielitaidon itsearviointitaulukkoja](#) (LIITE 5b).

Suullinen kielitaito koostuu erilaisista laatupiirteistä. Kielenopiskelun alkuvaiheessa painottuvat selviäminen arkisista tai rutiininomaisista, harjoitelluista tilanteista. Sujuvuutta voi kompensoida luontevilla vuorovaikutusstrategioilla, kuten oman puheenvuoron ylläpitämistä nonverbaalisin keinoin tai ymmärrystä tarkentavilla kysymyksillä. Ääntämisen ymmärrettävyyteen kiinnitetään huomioita. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota seuraaviin seikkoihin:

- vuorovaikutus
- puheen sujuvuus tai kompensatiostrategioiden käyttö
- ääntäminen
- sanastolliset ja rakenteelliset ansiot.

On tavallista, että nämä asiat eivät ole tasavahvoja saman henkilön puheessa. Joku on luonteva vuorovaikutustilanteissa, mutta käyttää runsaasti epäidiomaattista kieltä. Toisella on jo laajempi sanavarasto tai osoittaa hyvää rakenteiden hallintaa, mutta puhuu kankeasti tai vuorovaikutusta vältellen.

Lopullinen taitotasoarvio on eri piirteiden likimääräinen yhdistelmä.

Opettajan ei tarvitse antaa kustakin tehtävästä erillistä taitotasoarviota, mutta näin voidaan toimia, etenkin siinä tapauksessa, että opiskelijan suoritus on ollut selkeästi epätasainen. Lopullisen taitotasoarvion ei myöskään tarvitse olla eri tehtävien keskiarvo. Kokonaisvaikutelma ratkaisee. Niissä tapauksissa, joissa opettajan on vaikea päättää kahden eri taitotason välillä, voi jotakin muusta suorituksesta poikkeavaa piirrettä käyttää ratkaisun perusteena.

On hyvä muistaa myös arvioinnin peruslähtökohta: jos muuta perustetta ei ole, ratkaisu tehdään opiskelijan eduksi.

Todistusmerkinnät

Taitotaso tulee muuntaa numeroarvosanaksi päättötodistuskäytänteitä varten. B2/B3-oppimäärissä taitotaso suhteutetaan opintojakson tavoitetasoon riippuen siitä, minkä opintojakson yhteydessä suullinen todistus annetaan. Opintojaksojen tavoitetasot noudattavat lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 moduulikohtaisia tavoitetasoja. Ne on koottu seuraavaan taulukkoon.

Opintojakso (LOPS 2019 moduuli)	Oppimäärä B3: vieraat kielet, saame, ruotsi	Oppimäärä B3: finska	Oppimäärä B3: Aasian ja Afrikan kielet	Oppimäärä B3: englantia (huom. Oppimäärälle ei ole perusteissa määriteltyjä moduulikohtaisia tavoitetasoja)	Oppimäärä B2: vieraat kielet, saame	Oppimäärä B2: englantia (huom. Oppimäärälle ei ole perusteissa määriteltyjä moduulikohtaisia tavoitetasoja)
1	A1.1	A1.1	A1.1	A1.2	A1.2	A1.3
2	A1.1 - A1.2	A1.1 - A1.2	A1.2	A1.3	A1.3	A2.1
3	A1.2	A1.2	A1.2	A1.3	A1.3 - A2.1	A2.1
4	A1.3	A1.3	A1.2	A2.1	A2.1	A2.2
5	A1.3 - A2.1	A1.3 - A2.1	A1.3	A2.1	A2.1	A2.2
6	A2.1	A2.1	A1.3 - A2.1	A2.1	A2.1	A2.2

7	A2.1	A2.1 - A2.2	A1.3 - A2.1	A2.1	A2.2	B1.1
8	A2.1	A2.2	A2.1	A2.2	A2.2	B1.1
Koko oppimäärän tavoitetaso (taito tulkita tekstejä)	A2.1	A2.1	A2.1	A2.2	A2.2	B1.1

Opettaja arvioi, onko opiskelijan suoritus laadultaan

- tavoitetason mukainen, eli **hyvä** (arvosana 8),
- **erinomainen** (arvosana 10) vai
- **kohtalainen** (arvosana 6)

suhteessa opintojakson tavoitetasoon.

Väliin jääviä laatusanoja

- kiitettävä (arvosana 9),
- tyydyttävä (arvosana 7) ja
- välttävä (arvosana 5)

voi myös hyödyntää tarpeen mukaan.

B2/B3-oppimäärissä hylätystä suullisesta suorituksesta **ei anneta todistusta**.

Mikäli opiskelija osoittaa opintojakson tavoitetasoa korkeampaa osaamista, opettaja voi lisätä tästä tiedon opiskelijan todistus pohjan tekstikenttään esimerkiksi seuraavasti:

*...opintojen aikana on arvioitu opintojakson tavoitetason [X.X] mukaista osaamista.
Opiskelija on kuitenkin osoittanut tämän taitotason ylittävää osaamista.*